



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta
Sermones**

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XIX. Die Mercurij post tertiam Dominicam. Explicantur Detractori & maledico, tria grandia damna, quæ eodem tempore infert illis, quibus detrahit, illis, cum quibus detrahit, & sibi ipsi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

quempiam invenire sit, qui munus hoc velut delicias, laborum præmium, aut vitæ quietem ambiat: illum animarum pastorem imitatus, qui supra parochialis suæ domûs limina grandi caractere hæc verba inscripsit: *DEVS nobis hæc otia fecit.* O rem horrendam! ipsi Angeli, mentesque æthereæ, summâ mentis perspicaciâ ac sapientiâ dotatæ, non nisi unicum animam, curæ suæ commissam habent; & Parochus aliquis aut Ecclesiæ Præsul tot animarum laboriosæ curæ tam tenui conatu ac virium suarum applicatione satisfacisse se credat? Absit à vobis tam periculosus error, quin vobis potius dictum credite illud Sapientis: *Fac ergo, quod dico, fili mi, & temetipsum libera, discurre, festina, suscita amicum tuum, ne dederis somnum oculis tuis, neque dormitent palpebrae tuæ, eruere quasi damula de manu, & quasi avis de insidiis aucupis.* Vos fidem vestram Christo oppignorastis; eja ergo, alacriter in id incumbite, ut debitum quisque suum expungat: orate, prædicate, admonete, minas & supplicia intentate, nec prius desistite, usquedum cessent abusus, sopitæ sint inimicitæ, extinctæ flammæ impudicæ, ac juventus Christianæ fidei rudimentis imbuta sit; usquedum, quantum in vobis est, cultus integer Ecclesiis, Clero modestia, Laicis morum disciplina restitatur. An non videtis, quantum laborent animalia, ut è laqueis sese extricent? quantum aviculæ, ut è plagis se liberent? Vos quoque idipsum facere allaborate: *Fac ergo, quod dico, fili mi, & temetipsum libera, eruere, quasi damula, eruere quasi avis; non enim de re levis momenti, sed de æternitate agitur; non spondeas supra virtutem tuam, ait Ecclesiasticus, quod si sponderis, quasi restituens cogita.*

SERMO DECIMUS NONUS.

DIE MERCURII POST TERTIAM DOMINICAM.

*Quare Discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum?
non enim manus lavant, antequam
manducent. Matth. 15.*

I.



I unquam verum fuit, ex iisdem floribus, unde apiculae nectar, & mella sugunt, araneos venena cogere, id hodie in Apostolorum actionibus apparuit. Statuerant miseri, sequi Christum, atque ideo omnium ludibrio & contemptui expositi, omnem sui suorumque commodorum curam deposuerunt. Et tamen, quis crederet? etiam hoc vivendi genus nonnullorum criminationi patebat. Notatum est in illis, accipite inauditum scelus! non quod cibis immundis vescerentur, sed quod manus superstitione non abluerent, antequam pane suo vescerentur; *Non lavant manus, antequam panem manducent*: quodque in miscellis piscatoribus sanctae cuidam simplicitati adscribi debuit, in contemptum legum ac traditionum detorquebatur; usque adeo verum est, humanam malignitatem ex omni herba venenum distillare nosse. Et quae, obsecro Auditores, nostra etiam aetate iniquitas est, quae latius dominetur, quam haec ipsa malevolentiae libido? haec contagiosa instar leuis per totas civitates grassatur, per omnes urbis plateas serpit, domos penetrat & Principum aulas; utinam non & claustra altis praecincta muris invadat! Qui ad omnem demissionem compositus, adversa omnia aequo ac patienti animo fert, ignavus ac vecors dicitur; si temperans est, ac moderatus in victu, avaritiae arguitur; si religiosus, & ad pietatem pronus, hypocrita appellatur; si pudicus est, stu-

piditatis nomine vapulat; atque hodieque faecunda maledicendi mater colligitur, quasi verò id in bono nostrum redundet, nec ullus emineat se posse confidat, nisi altero depreto nec splendere in publico, nisi denigrato? An non haec ingens avilitas est, Auditores? nostrum foret ad perfectionem eluctari, verò ad id incumbere, ut alii imperfecti habeantur. Sinite ergo, in die linguas istas temerarias & corripiam, & modestum malevolentium persuadeam, utque firmum cum Davide propositum accipiant: *non loquatur os meum in bonum hominum*. Hominum opera non virtutes, sed vitia; virtutes enim beneficia sunt: cui ergo volupe aliorum actionibus loqui, sequi consilium meum, manifestet, ac liberè, quidquid à DEO habet & silentio premat, quod habet ipsis: sic ex criminatore factus comiastra. Metuo quidem, ut in me iras convertant, in me bilem ac iram effundant, & eis rabies suggerit, in tam exotico sermone exonerent. Posito hoc metu, partibus meis haud evomant in me, quantum irarum, modò contra alios manere desistant.

II. Et verò magna vobis gloriatur, dentem vestrum in illum liberè exerere, qui cul distant, nec tueri se possunt, stram retundere garrulitatem. In Levitici statuit DEUS legem, à

mis quidem neglectam, meo autem
 iudicio observatione dignissimam, &
 ad propositum meum opportunam:
 Non maledices surdo. Qua obsecro de
 causa? an forsitan surdi speciali gaudent
 privilegio, ut lufcos quidem, mutilos
 & balbos impunè liceat calumniari,
 non item surdos? Nequaquam; cha-
 ritas enim omnes sine discrimine &
 personarum acceptione complectitur:
Univerfa delicta operit charitas. Voluit
 tamen DEUS, ex mente Interpretum,
 singularem surdorum curam haberi,
 quia singulariter turpe & inhumanum
 videtur, illum laceffere injuriis, qui,
 cum audire eas non possit, innocen-
 tiam suam tuendi modum non habet.
 Surdo maledicere, ut explicat D. Gre-
 gorius, est, *absenti & non audienti de-
 rogare.* Surdo igitur maledicunt, qui
 virgâ censoriâ absentium actiones
 notant, & ut sicarii ac traditores so-
 lent, adversarium à tergo aggrediuntur:
 Cum recessissem ab eis, queritur Jobus,
 cum recessissem ab eis, detrahebant
 mihi. Iniquissimum planè factum: si
 enim defectibus scateret frater vester,
 eja palàm, & in faciem illos præfenti
 exprobrate, ut quondam Davidi Na-
 tham, Jeroboamo Achias, Achabo Mi-
 chæas; arguite illum animosè ac libe-
 rè; id enim & charitas jubet, & æqui-
 tati conforme est: dum autem genui-
 num in absentes stringitis, quid aliud
 agitis, quàm quòd vecordis instar mo-
 lossi lupum jam fugâ dilapsum, & suas
 inter latebras tutum allatretis? Can-
 num istorum ea est indoles, ut præ-
 sente lupo altum taceant, canes muti,
 ut Isaias loquitur, non valentes latra-

re, etsi cæteroquin lupi furta non ap-
 probent, nec laudent, nec illi blandi-
 antur, multò minus in grege dilace-
 rando adjuvent. Vos autem pejus
 longè agitis; absentibus enim, cujus-
 cunque conditionis, ac statûs, minimè
 parcitis, mores eorum carbone nota-
 tis, eorum lasciviam, lusûs intempe-
 rantiam, prodigalitatem ac luxum,
 muneris & officii sui neglectum gra-
 phicè describitis; cum verò præfentes
 sunt, labra comprimitis, vulpinâ illis
 caudâ blandimini, quos canino priùs
 dente momordistis, & turpissimâ a-
 dulatione iis ipsis defectibus, in quos
 antea tam acriter debacchati estis, pal-
 lum ducitis: luxuriam præfervidæ
 naturæ necessarium lenimen; ludendi
 prurimum, animi ex negotiorum multi-
 tudine distractionem; prodigalitatem
 & luxum munificentiam dicitis: an
 non hoc est palmarem proximo inju-
 riam inferre? Non me latet quid-
 em, generosâ animi libertate opus
 esse, ut quis alterius defectus palàm
 redarguat, præsertim si in sublimi for-
 tunæ gradu sit constitutus: necesse foret,
 ut quis Eliæ instar omnis hu-
 mani commodi contemptor foret,
 & simplici pelle lumbos cinctus ad
 torrentis crepidinem habitaret, nec
 alio pane famem falleret, quàm quem
 dapifer corvus ministrat. Quodsi tan-
 tum vobis animi non est, abstinite sal-
 tem lacerare absentes, quibus præsen-
 tibus ne hiscere quidem audetis: *Veritas*,
 ut ait D. Hieronymus, *non ad Res,*
amat angulos. Id enim aliud non est,
 quàm talpas & forices imitari, qui mor-
 dent quidem, sed absconditè, aut po-
 tiùs

tius æmulari serpentes, qui juxta monitum Ecclesiasticis inter sabulum & arenam malitiosè delitescunt, neque ullo se sibilo produnt; ut in incauti viatoris calcaneo dentes suos defigant: *Ecclesiast. 10. 11. si mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet, qui occultè detrahât. Præterea, num rem parvi moliminis esse censetis, famam restituere, quam rapuistis? mihi credite, etsi omni studio, ac virium contentione in id incubueritis, difficillimum tamen erit, ut id effectum detis. Moyses acceptam à DEO commissionem Pharaoni legitime demonstraturus, virgam projecit in terram, quæ subito in serpentem mutata est; cum illam è terra leuaret, priorem virgæ formam recepit: æquale virtutis suæ specimen dare tentabant incantatores & magi Pharaonis, sed irritò successu, projectas enim virgas in serpentes quidem conuerterunt, sed sua serpentibus species mansit, nec antiquam virgæ naturam eis reddere valuerunt. Ecce, ut Origenes notat, quousque se extendat vis magica: Non poterat virtus Dæmoniacæ malum, quod ex bono fecerat, restituere in bonum, potuit ex virga serpentem facere, virgam autem reddere ex serpente non potuit. Id ipsum vobis accidet, O maledici & detractores! efficietis quidem, ut proximus vester aliis sit horrore, & serpenti similis videatur; sed quâ ratione antiquam illi gratiam & formam restituetis? facile vobis erit, homini casto & pudico lasciuæ & impuri notam inurere, sed, quâ arte hanc maculam rursus eluetis? facile vobis erit, ut, qui devotus est, credatur hypocrita, sed*

quid ageris, ut ex hypocrita deus religiosus videatur? mala aliena auribus excipiuntur, sed eorum tractatio & palinodia, quàm raram erit fides? Calumniare, dicebat de dopoliticus ille, calumniare audiat semper aliquid haret; serpens serpentes tam facile non exuet. Qui non videt, læsi nominis damnum quodammodo irreparabile? Fama restitutio, famæ restitutio, ô quam ad unguem, & ex rigore iustitiæ statuat! hic certè locum non habet quod de pecunia dicitur: *Si quem defraudavi, redde quadruplum*. Quæ ergo tandem regula est, hanc rucula vitandi? non obloqui, sed certe: *non loquatur os meum spernitum*!

III. Hactenus minora sollicitudina detractiois aperui, iacturam læcet famæ & honoris, pretiosam eadem & admodum æstimabilem, tamen caducam & temporalem, puerius longè & periculosius est, quod audientes detractorem patiuntur, enim ii, in quorum præsentia conuersati, impii sunt, aut pii? Si impiis quo non iubilo verba vestra excipiant, cum audierint, se flagitiorum socios socios habere? quâ pertinaciter firmabuntur in malo? & quod periculum est, quàm contemptim & proterve ob defectus suos insultabunt? Dicitur Rex, cum infelicem Saulis cum filiis in monte Gelboë interitum intellexisset, efflicti nuntios obtulisset, ne illud notum facerent in Geth, aut populo Aſcalonis, ne incircumcisus illis præberetur occidit.

ex calamitatibus Israël insolescendi, illasque exprobandi: nolite annuntiare in Geth, neque annuntietis in compitis Ascalonis, ne forte latentur filia Philistym, ne exultent filia incircumcisorum. Vos autem maledici quid agitis, dum in conventiculis vestris palam & liberè traducitis Ecclesiastici illius flagitia, lubricitatem morum illius clerici, fastum & superbiam illius Monachi? nisi ut incircumcisus illis gaudii materiam subministratis. Exultassent sanè populi Geth, tripudiassent incolæ Ascalonis; sed de temporali duntaxat infortunio; illi autem, qui vobis auscultant, de alieno flagitio & crimine delectantur. O quoties accidit, ut ob unius corruptos mores, à vobis temerè vulgatos, toti communitati infamia affricetur? de toto statim Ordine iudicium fertur, cum humiliandum, deprimendum, eijciendum, imò penitus extirpandum. Experientià didiceritis, non sic cicadam garrulitate sua reliquas ad cantum, & importunum strepitum excitare, quantum unius maledicentia in aliis movet pruritus maledicendi: cur ergo tam grave onus maximarum iniquitatum humeris vestris imponitis, dum incautà & summè noxià maledicentià pabulum illis & fomitem subministratis?

IV. Quòd si ii omnes, qui vestra dicta audiunt, pii sint, probique, eaque non tantum non approbent, vel plausibus excipiant, sed horreant ac derideantur, nunquid tamen hos ipsos gravissimo lapsus periculo exponitis? evenire enim facilè potest, at-

que utinam non frequens illud experientia doceret! ut ex scelerum hæcenus sibi incognitorum relatione addiscant, quæ hæcenus feliciter ignorarunt, quæque innocentem eorum animum ne cogitatione quidem subierunt: fieri etiam potest, ut, cum audiunt, alios tot defectibus scaterè, à quibus, sese liberos vident, patiantur sese vanæ gloriolæ stimulis titillari, & incipiant pharizæi instar, stulto complacentiæ sensu, vanitate, superbià, ac præsumptione turgere, quasi verò non sint sicut ceteri homines, alios contemnant, quos prius æstimarunt; deserant, quos obsequiis coluerunt; horreant, quibus antea amice & familiariter sunt usi, aut saltem cum notabili charitatis præiudicio nimis faciles alienis criminationibus aures præbeant, & præcipiti iudicio condemnent, quos nesciunt esse reos. Et hoc est, quod S. David intendit, cum

diceret: *sedens adversus fratrem tuum loquebaris, & adversus filium matris tuæ ponebas scandalum: sedens, id est, non obiter duntaxat, incidenter, aut breviusculà temporis mora, sed ex destinato & deliberato animi proposito, ad obloquendum proximo te composuisti; sedens in propylæo Principis, cui serviebas; sedens in compitis, & plateis; sedens ad limina officinæ; sedens in templi aut Basilicæ scamnis; sedens in mensa; sedens in conventiculo; sedens ad focum; verbo, sedens velut in theatro & auditorum applausu adversus fratrem tuum loquebaris: & quo effectu? adversus filium matris tuæ ponebas scandalum:*

G 3 lum:

lum, filii matris: ut D. Augustinus exponit, sunt Auditores innocentes & infirmi, qui ad incautos tuos sermones, velut ad petram scandalum allisi, & in lapsum præcipitati sunt: etenim cum detrahitur bonis, ab his, qui videntur alicujus esse momenti, in scandalum cadunt infirmi, qui adhuc nesciunt judicare. Et tu interea non times, nec tremis, sed velut aquam bibis iniquitatem, non propriam duntaxat, verum & alienam? meum ergo consilium sequere: non loquatur os meum opera hominum.

In hunc locum.
 V. Sed necdum hic sistit detractionis malitia; nōsse debetis, linguam detractoris esse linguam viperæ trifurcam, quæ Bernardo teste uno ictu tergeminos lauciat: tres lethaliter inficit, ictu uno. Inficit illum, cui detrahit, gravemque injuriam inurit; inficit illum, cui loquitur, ac grave scandalum ponit; inficit tandem & loquentem, dum ei illa damna infert, quæ fusiùs demonstranda supersunt. Verum quis necessariam mihi facundiam dabit, ut funesta illa damna satis exprimam, quæ in vosmetiplos hac maledicendi licentiâ redundant! Et primò quidem, dum Auditorum gratiam captatis, remque iis jucundam facturos speratis, ex communi & velut congenitâ omnibus curiositate, noscendi alienos defectus, omnium vos odium incurrere, & exosissimos fieri, certò vobis persuadete, juxta Proverb. Salomonis effatum: abominatio hominum detractor. Dicite enim, an adeo mentis inopes judicatis illos, qui

vos auscultant, ut non adveniamdem criminandi libertatem, qui alios debacchamini, in se quoque alios intorquendam? Videntur verò & palpant; & quamvis videantur applaudere, dicunt tacitè intra se: eja si habes animam accipitris hujus rostro te credè pennis tuis cave; omni novogidiùs, omni gladio profundicat; nemo evadit sine vulnere. Generatio, ut in Proverbis dicitur, qua pro dentibus gladios habet, interest, quòd simulato verbositificio, detractiones vestras quodam veluti auri bracteis obducendo vituperiis encomia admiscetis; & fidei obtineatis, dum pauca laudis & plurima criminamini; hoc artificii genus triviale jam ac commune est, palamque omnibus constat, non mitiùs ferire clavam, quamvis viridantibus pampinis rotatur. Certè cum missi in terram exploratores, fastidium deceptum illius Israëlitis invigillarent, laudibus illam primò laudibus extulerunt, & inusitatæ magnitudinis uvam ostentârunt, & gemini viri obliquâ suspensam portabant, unâ cum malogranatissimis, ac pinguisissimis ficibus, dicebant, fertilitatem terram quam DEUS vos evocat; terra ubi cœ fluit, & melle! O qualis palmarum viror? qualis amœnitas collis? quæ fontium claritas? certè amœniore mundus non habetur, rum amœno huic exordio tristitia logum, & pauculis mellis guttulis

rimum deinde fellis miscuere, dum terræ illius incolas gigantibus pares, civitates fortissimas ac inexpugnabiles, auramque insalubrem esse dixerunt, ita ut populus, horrore & nausea plenus contra Moysen, Aaronem Deumque ipsum seditiosissime insurrexerit: ut adeo satis appareat, artificium illud vestrum, laudandi pauca, & vituperandi multa, novum non esse, sed exoletum jam & rancidissimum, quòdque vos ab aliorum odio tueri non possit, cum omnibus sit perspectum non esse zelum, qui vos ad criminandum impellit, sed animi acerbiter ac rabiem, zeli specie perfonatam. Quicumque ergo vos audit, timet vos, velut sanguinarios macelli molossos, quibus alieno sanguine labra perpetuo madent, atque ideo omnes vos horrent, & execrantur: *abominatio hominum detractor.*

VI. Sed fingite, hoc sapientis effato vos minimè tangi, vosque apud auditores vestros non tantum nullum odium, sed summam potiùs gratiam inire, an non saltem DEO, quod ipsi nõstis, exosos vos reddetis? *Detractores DEO odibiles*, ait Apostolus ad Romanos; neque id mirum est, cum vitium istud DEI genio penitus adverteretur: nam ut D. Thomas advertebat, humanissimus erga nos est DEUS, ac sollicitè cautus, ne nostra, quamdiu vivimus, peccata revelet: *valde difficilis*, inquit, est *ad publicanda occulta crimina nostra*; non aliter ac solent pictores, qui non faciliè patiuntur removeri sibi parietibus, donec ultimam tabulæ manum applicarent, ne-

que liberum eis ampliùs est, spongiâ uti, ac picturæ errores emendare. Comparuit quondam coram ipso filius prodigus, qui frigore tremens, & fame confectus, supremas spiritûs reliquias ægrè trahebat: quam illi curam primò adhibuisse creditis? an focum succendi, & cibos parari iussit? minimè, sed lacerum cooperuit: *citò proferte stolam primam.* Dumque illa paratur, strictis interea brachiis filium amplexus est, ne quis fervorum, ut advertit Chrysologus, nuditatem ejus aspiceret, aut derideret; *ante vestiri voluit, quam videri.* Ita pariter adulteræ rubori consuluit, cum illam ne verbulo quidem correxerit, nisi postquam omnes ejus accusatores è templo digressi sunt. Ita etiam cum Samaritana ad fontis crepidinem egit, cui lasciviam suam non nisi in Apostolorum absentia exprobravit. Ita ipse Judææ proditori pepercit, cujus perfidiam, ethi importunis Joannis percontationibus urgeretur, qui cæteris quin Christo unicè charus & arcanorum omnium conscius fuit, non nisi tectis verborum formulis revelavit. Usque adeo verum est, quòd DEUS *valde difficilis sit ad publicanda occulta crimina nostra.* Quomodo ergo DEUS non summè oderit detractores, qui occultissimos aliorum defectus liberrimè evulgant, & impio Chamo magis impudentes dormientium verenda detegere non erubescunt, atque alios insuper ad contuendam eorum nuditatem invitant? Jam verò percontari à vobis lubet, num verè virtuti tribuatis, quòd minùs flagitiosi

Luc. 15.
22.
Serm. 3.
de filio
Prodigo.

gitiosi sitis fratre vestro? Totum id solius DEI beneficium est, atque unice Divinæ gratiæ fructus: an ergo propterea in alios superbè insurgere, illosque livido dente mordere, ac injuriosè tractare convenit? quid aliud ab hoc factu expectetis, quàm ut DEUS manum vobis suam subtrahat, vosque in paria, imò graviora, magisque enormia delicta labi permittat, quorum causâ tam acerbè alios criminamini? audite quid DEUS in proverbiiis minetur: *impious confundit, & confundetur!* Ita est, Auditores. *Impius confundit, & confundetur!* Ut id demonstrem, sufficit mihi recensere, quod Absaloni accidit, creditu sanè difficillimum, nisi Divinis oraculis stabiliretur. Hic cum inaudiisset, injuriam incestuosâ violentiâ ab Amnone fratre sorori Thamar illatam, ita exarsit, ut opprobrium istud non nisi sanguine crederet posse obliterari: dissimulatâ igitur ad tempus facti notitiâ, dum commodam vindictæ occasionem nancisceretur, Ammonem unâ cum cæteris fratribus ad oppiparum lautumque convivium invitavit, immissoque in eum famulitio, fratrem non trucidavit solum, sed velut macelli victimam in frustra concidit. Quis non putasset, Absalonem parato hoc facinore circumspèctissimum posthac futurum, ne simili maculâ contaminaretur, quam adeo dirum in modum in fratre est ultus? *qui detrahit alieni rei, ait Sapiens, ipse se in futurum obligat.* An non credidisset, Absalonem, tam severum pudicitæ vin-

Prov.
13. 19.

dicem, & honestatis assertorem stiozem agno, & mure Pontificis intactum futurum? sed auctus barbarum & inhumanum, ra longè quàm Ammon paravit Absalon; cum enim Davidem & Patrem suum ex aula & regere compulisset, in maxime suo ac patenti aulæ loco sibi figi jussit, atque ibi præter numerabilis populi coronâ, Patris sui concubinas, impio plus quàm barbarâ, nec inter consuetâ, constupravit: *ingressus ad concubinas Patris sui, ut versò Israël.* Hoccine ausus solus ille Absalon, qui ob unicum tam crudele de fratre beneficium sumpsit, & quæ hæc morphosis, quæ novitas, quæ tatio? Inficiari non possum, nem deliquisse, sed occultè, scconditè, sed in solitario processu, & ut verecundiùs peccatum firmum se simulavit; Absalonem non horruit peccare publicè, nitum tubæ, ad vocem prætorum in meridiani solis conspectu, miror, medio cursu non vertissimam suam, ne turpitudinis tentolæ arbiter esse cogeretur. quæso, DEUS permittit, ut scelere Absalon contaminaretur, que, quod libitum fuerit, sententiam aliam non arbitror subesse, quàm quia *impious confundit, & confundetur:* germanum ille simile flagitium non tantum commisit, sed etiam iniquissimè occidit, ideo DEUS permittit, ut pejus

tre patretur: *impus confundit, & confundetur.* Idem vos quoque timete: vos linguâ inclemente proximum laceratis ob fragilitatem, quâ carni & sensui fræna laxavit, bilem vehementius effudit, victus intemperantiâ deliquit, aut nimia vanitate excessit; nec metuitis, ne DEUS justo iudicio vos gravioribus culpis immergi permittat? Noli nimium tibi confidere: corripe amicum, argue proximum, bene est: sed fac, quod Ecclesiasticus adjungit, & da locum timori Altissimi: quantumvis enim stare modò videaris, cave tamen, ne fallente vestigio aliquando cadas. Quis unquam credidisset, Regem Israelis Jehu, qui laudabili zelo aras Baal, exterminatis ejusdem sacrificulis diruit, eò tandem perventurum, ut sua Idolis genua lunaret? lunavit: quis credidisset, Judæ regem Joabum, qui templi ruinas tantâ munificentia restauravit, & pecuniis ærarium replevit, templum illud sacrilegè direpturum? diripuit: quis credidisset, Salomonem, qui in proverbiiis suis tanto verborum pondere contra inordinatum amorem mulierum, detectis earum dolis, fraudibus ac damnis, peroravit, tandem *daturum maculam in gloria sua,* & in illam ipsam fossam præcipitandum, cujus profunditatem aliis monstraverat? præcipitatus est: Ne igitur posthac vos tutos & impeccabiles credite; necdum in gratia confirmati, sed labiles etiamnum, ac proni ad casum estis, & avertat DEUS! ne peiores illis evadatis, quos mordaci modò linguâ temerè allatratis. Ita

R. P. Segneri Quadragesimale.

est auditores, ita est? qui ranarum instar luto perpetuò immerfi sunt, illi ipsi sunt, quid identidem aliis obstreperant, suamque prætereuntibus turpitudinem exprobrant: qui boni & probi sunt, teste sapiente, pronissimi sunt ad credendum de proximo optima quæque: *innocens credit omni verbo;* quemadmodum Josue credidit Gabaoitis, Labano Jacob, Triphoni Jonathas; dissoluti verò, & dissoluti suo omnes alios pede metiuntur, suas maculas aliis omnibus adhærere arbitrantur, omnia notant, irrident, carpunt, spernunt, & non nisi, quod peius est, de aliis præsumunt: *sed & in iras stultus ambulans,* audite verba Ecclesiastæ eximia, *cum ipse insipiens sit, omnes stultos astimat.* Et hanc arrogantiâ creditis impune à DEO ferendam? Si enim in lege veteri prohibuit, ne quis sanus alterum velut leprâ infectum proclamaret, nisi post diuturnum & accuratum sacerdotum examen? quo modo patietur, sanos à leprosis traduci & condemnari? repeto igitur Prophetæ regii consilium: *non loquatur os meum opera hominum, non loquatur, nisi gravissimis nos damnis & periculis exponere velimus.* Existimabitis modò, me hæcenus dixisse, quidquid ad terrorem maledicis incutiendum dici potest: verum quiescamus tantisper; tum enim forsitan apparebit, me non nisi leviora, & propè ludicra proposuisse.

P A R S A L T E R A.

VII. **N**on equidem vellem funestioratoris nomen ac notam à

H h vobis

vobis mereri: quid enim proderit, si ad vos terrendos infausta identidem & tristia vobis augurer, si vos tam ingrata narrationis tædio, dicentem fugiatis? Nihilominus tamen, si verè vos amo, decet me vobis minimè blandiri, aut veritatem dissimulare; cavete igitur, o detractores! pravissimum vobis horrendæ mortis periculum propediem imminet. Verùm unde hoc mihi innotuit? an fortè Angelo auctore hoc secretum didici, aut Divinà illud revelatione edoctus sum? Ita omnino est; non ab angelo, sed ab angelorum Domino id hausi, qui propriam detractorum pœnam in proverbiorum libro affirmat fore mortem improvisam: *time*

Proverb.
24. 22. *Dominum filii tui, & cum detractoribus ne commiscearis, quoniam repente consurget perditio eorum. Intellexistis? repente, repente consurget perditio eorum!* Heu nos improvidos, qui ad pericula tam gravia non expergiscimus! num fortè DEUM mentiri creditis, amplificare ad vanum terrorem, vel ad excitandam admirationem hyperboli uti & suo id damno didicit Alcimus verbosus ille & garrulus murmurator, qui Judæ Machabæo temeritate summâ detraxit: verba ipsi summis in labris imperfecta hæserè, & subitâ tactus apoplexiâ, obmutuit simul & expiravit. Dathan, Core, & Abiron, maledicti illi Moysis contemptores hiscente terrâ absorpti sunt: illi omnes qui ad confinia Edom ejusdem Moysis famam læserant, ab infesto cerastarum, alpi-

dum, viperarum ac mille pessimorum insectorum exercitu sunt, qui velut si ignes ructantes flammam evomerent, immensam populi stragem ediderunt: non Poëtica tantùm auxesis, sed na comminatio censeri debet, detractoribus dicitur: *repente perditio eorum.* Hoc enim & rientiâ notum est, & rationi mē consentaneum videtur; cum detractores adversarios suos aggrediantur, nec aperto cum hoste, sed ex insidiis duntaxat auditorum more decertent, contra ut pari dolo mors eos occupet, sola maledicis hinc linguis filis imponere potest.

VIII. Sed demus, tam secretum non agendum; de quo in mortis articulo habituros oportunitum & moram, quâ vestrum agnoscere, deplorare, etiam petere possitis: quâ autem te eam à Christo tunc rogare præsumitis? An non cenoceras immites illi ac rigidi ceteri qui nullam proximi culpam distulastis, sed illum cum fastu desperatè accusastis arroganter, & in omni conversatione inclementissimè tractastis quomodo ergo multum à DEO mentis expectare potestis? hæc mihi credite, maledicentia vestra na erit, diffidere de Divina Bonitate nec immeritò, cum DEUS detrahentes oderit, illosque persequatur: *hentem secreto proximo suo, hunc perquebar.*

Mach.
9. 55.

Num. 16.

Num. 21.

Neminem vestrum latet, quantam apud DEUM autoritate valuerit Moyses, ut ad ejus quasi nutum conceptam iram poneret, seque placari pateretur: crexerat aliquando rebellis DEO populus vitulum autem; jamque thura illi & incensum sacrilegè adoleverat, cum DEUS tantæ injuriæ impatiens jam ferrum & ignes paraverat, ut progeniem Judæorum universam deleteret: vix tamen Moyses suas pro iis preces interposuit, cum veniam obtinuit, omnemque DEI furorem mitigavit: placatusque est Dominus, ne faceret malum, quod locutus fuerat adversus populum suum. Quis ergo non credidisset, Moysen nullam deinceps repulsam passurum? sed audite, quid ei acciderit: non ita multo post pro sorore sua Maria, infami lepræ morbo percussâ, supplex DEO factus est; sed surdis ab eo auribus omnia Moysis vota excepta sunt: & quamnam Divini hujus rigoris causam fuisse existimatis? an illa se fortè inquinavit delicto, quod Idolatriâ gravius est? Minimè; sed muliebri loquacitate abusa, quam illis à natura concessam arbitror, ut filios loqui doceant, hac, inquam, loquacitate abusa Moysi fratri liberius oblocuta est, quod puellam, quam scriptura sacra, nescio, ob suam originem, an ob vultus nigredinem Æthiopiâ vocat, sibi in conjugem desponderit: quia verò vitium murmurationis est quædam in proximum inclementia, ideo ut advertit Basilius, Talionis lege adversus illam usus est DEUS, neque ullam pro ea excusationem, interces-

sionem, aut preces admisit, cumque gravissimas etiam Divinæ suæ Personæ illatas injurias ad Moysis supplicationem facillimè remitteret, levi in Moysen commisso delicto veniam negavit. Videtis ergo, auditores, verè me dixisse, quòd propria maledicorum pœna sit, DEUM experiri immitem & inexorabilem. Sensit id religiosus quidam infelix, ut gravissimi scriptores testantur: erat ille jam mortui vicinus, cum à circumstantium corona, ad concipiendam de Divina bonitate fiduciam animatus, quam vos mihi bonitatem, exclamabat, quam misericordiam ingeminatis? Nihil mihi in ea spei superest, qui omni misericordiâ carui: exerta subinde lingua, hæc, inquit, me damnat, quæ tot alios temerè damnavit; hæc facit, ut desperatus peream æternum. Ut autem palam fieret, illum id ex DEI imperio dixisse, lingua illi fœdum in modum intumuit; cumque illam retrahere non posset, tauri instar horrendum immuguit, donec inter gravissimos dolores infelicem animam efflavit. Alius, jamjam moriturus, linguam propriis dentibus discerpit; alteri eadem obrigit; tertio veribus scaterere cœpit: tantum absuit, ut lingua, quâ turpiter abusi sunt, in mortis articulo ad petendam delictis suis veniam uti potuerint. Quid vobis modò videtur? expeditne tantis se periculis objicere, solius malè custoditæ, & effrænæ linguæ causâ? Dicite potiùs, ac seriò decernite: non loquatur os meum opera hominum, non loquatur. Statuamus, nostræ deinceps


ceps solummodo conscientia rationem
& curam habere, nec alienis curiosè
perferutandis nos immiscere: quid
prodest fluvio, quòd alvei sui an-
gustias egrediatur, littora lavet, ripa-
rum sordes ac fæces abluat, nisi ut
seipsum coinquinat, & lutulentus post-
ea ac fædus decurrat? vita nostra
brevior est, quàm ut eam in censendis
aliorum factis perdamus. Porro
unum est necessarium, si Christo cre-
dimus, idque non aliud, quàm ut
nostram salutem in tuto collocemus;
negotium sanè quàm spinosum, &
arduum! & nos tam leve illud
mamus, ut eo neglecto, curam
tantùm superfluis, sed & periculis
vacemus. Sinamus, vagabundum
sæu cum pharetrâ & arcu suo sine
defectus velut prædam corum
sapidissimam venari; nos innocenti
Jacobi instar domi, & intra confinibus
nostræ septa nos contineamus
quemvis simplicitate sanctâ curam
nobis esse meliorem. Hoc est
hoc prudentis, hoc Christiani
qui secus fecerit, nullam salutem
curam habeat, necesse est.

Luc. 10.
42.

SERMO VIGESIMUS

DIE IOVIS POST TERTIAM DOMINICAM

*Et turba detinebant illum, ne discederet ab eis quibus illis
quia & aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum
DEI, quia ideo missus sum. Luc. 4.*

I.  Udt inter tot sectas, usque adeò
dissimiles, & à se
ipsis discordes, non
nisi unica esse pos-
sit legitima veraque
Religio manifestum est, nec dubitare
quisquam potest, nisi qui contra ratio-
nis vim eluctari, frontem perfricare,
& congenito nobis dictamini aut syn-
dresi resistere conatur: cum enim un-
us in mundo Deus, isque summè sa-
piens, ac summè rectus sit, fieri non
potest, ut legum adeò contraria
sit auctor, quarum quævis altera
lut impiam, erroneam, Deoque
sancam condemnat. Totus tamen
cultus cardo in eo versatur, quæ
tot inter sectas sit genuina, quæ
adulterina, quique sint mendaces
sycophantæ, qui innocenti agnoscunt
specie fallunt, ac lupinam ferocissimam
cundunt. Verùm bono animo est
Christiani; nobis enim fors illa
lix obtigit: non cæco tantùm
dientis affectûs ductu, sed ex recta